

KU3-19-00211

TÉTELEK

AZ ÖSSZES

JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYOKBÓL,

MELYEKET

A PESTI M. KIR. TUDOM. EGYETEMEN

KIÁLLOTT SZIGORLATOK UTÁN

A JOGTUDORI RANG ELNYERÉSE VÉGÉTT

1873. július hó 11-én déli 11 órakor

NYILVÁNOS VITATKOZÁS ALÁ

BOCSÁT

HAMPEL JÓZSEF.

BUDAPEST,

NYOMATOTT AZ ATHENAEUM NYOMDÁJÁBAN.

1873.

KNY-19-00211

I. Az észjogból.

1. Noha a közhaszon elve a törvényhozás alkotó elemei közé tartozik, mindazonáltal a jogosság eszméjével nem azonosítható.

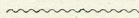
2. A kényszer nem a jog alapja, hanem annak szükséges folyománya.

3. A korlátlan uralom az észjoggal feltétlenül nem ellenkezik.

4. Nem helyeseljük Hegel nézetét, ki a háborút jog nélküliség állapotának mondja; hanem ellenkezőleg azt állítjuk, hogy a háboru jogszerűségének kérdése a kényszer jogosságát illető általános jogelvek szerint ítélendő meg, és hogy nemzetközi háborujog létele nemcsak lehetséges, de szükséges is.

II. A római jogból.

1. A római jog a személyes szolgálomak quasi possessióját nem óalmazza.
2. A kereseti jog elévülése után is, az annak alapjául szolgáló jog mint naturalis obligatio még fenmarad.
3. Az egyoldalú ígért rendszerint kötelezettséget nem szül.
4. A haereditas institutio lényeges kelléke a római végrendeletnek.
5. A haereditas jacens jogi személy minőségével bír.
6. A mortis causa donatio fogalmának teljes félreértésére vezet azon tan, mely azt a hagyományok közé sorolja.
7. Igen bölcsen intézkedik a római jog, midőn a végrendekezésre vonatkozólag azon sarkelvet állítja föl: nemo potest pro parte testatus pro parte intestatus decedere.

III. Az egyházjogból.

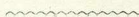
1. A szokás az egyházjogban szűkebb térre szorítkozik, mint a polgáriban.

2. A reformatiónak célja kezdetben nem annyira új vallástársulatnak alapítása, mint inkább a keresztény egyház eredeti épségbe való visszahelyezése vala.

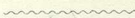
3. A papok nötlensége nem alapszik isteni rendeleten.

4. A valláskülönbség bontó akadályá se nem isteni eredetű, sem általános egyházi törvényen nem alapul, hanem a szokásjogból ered.

5. A jus placeti hazánkban érvényben van ugyan, de érvényesítésének módja ingadozó.

IV. A magyar magánjogból.

1. Verbőczy hármaskönyve hazai jogunknak a legutóbbi időkig főkutfeje volt.
  2. Örök jogu birtokot nemesi javakban egyedül királyi adomány, vagy örökbevallás alapján lehetett szerezni.
  3. Az uj és az ujitott adomány közt nevezetes belső különbség létezett.
  4. A magyar jog szerint örökösnek nevezése nem szükséges kelléke a végrendeletnek.
  5. A nők végrendeleti tanuk lehetnek.
-

V. A magyar polgári perrendtartásból.

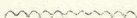
1. A békebirói intézmény behozatala a pereskedést sokkal szűkebb körre szorítaná.

2. Eskü általi bizonyítás csak döntő körülményekre engedhető meg.

3. Az előleges biztosítás által nyert birói zálogjognak keresettel való érvényesítése a prttás által határidőhöz kötve nem lévén, a biztosítást szenvedett a foglalási teher alul kifogásokon kívül csak rendes uton indítandó felhívási keresettel szabadulhat.

4. Csőd kiütése előtt végrehajtás útján lefoglalt ingatlan vagyon a csődtömeghez nem tartozik és a végrehajtás további folytatása csődön kívül eszközölthetik.

5. A választott bíróságnak végrehajtási joga nincs.

VI. Az ausztriai magánjogból.

1. Az eljegyzésnek nincs magánjogi hatálya.
  2. Később beállott semmisség az érvényesen létrejött jogügyletet érvénytelenné teszi.
  3. Az atyai hatalom megszűnte nem oldja fel a szülőket a nagykoru gyermekek tartása iránti gondoskodás kötelezettsége alul.
  4. A holtak nyilvánítása csak jogvédelmet szül és azért az ellenkezőnek bizonyítása mindenkor lehetséges.
  5. A leány, ki szülei tudomása nélkül vagy beleegyezésük ellenére férjhez ment, ezen házasság felbontása után másodizbeni törvényes férjhez menetelekor hozományra tarthat igényt.
-

VII. A büntetőjog- és eljárásból.

1. A tárgy iránti tévedés s ugyszintén az elvétel (aberratio) nem változtatja meg a bűntény természetét.
2. A büntetés holtakra nem alkalmazható.
3. Magánfogság által minden büntetési célok tökéletesebben és az elítéltek nagyobb számánál biztosabban elérhetnek, mint bármely más börtönrendszer mellett.
4. Felségsértés alanya külföldi is lehet.
5. A kincslelet a tulajdonos részéről való eltitkolása nem állapítja meg a sikkasztás bűntényét.

VIII. A váltójog- és eljárásból.

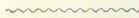
1. Ha a váltóbirtokos valamely váltócelekvénnyel elkésett, az annak teljesítése által feltételezett jogait akkor is elveszti, ha az ok, mely által gátoltatott, neki be nem számítható.

2. A rendelményezés hiánya a magyar váltótörvény értelmében a váltó forgatását jogilag lehetetleníti.

3. Ha a lejárt váltó kellő időbeni ovatolás nélkül adatik tovább, az új váltóbirtokos a kibocsátó és a többi előzők ellen nem nyer váltójogi keresetet, hanem az elfogadóhoz közvetlen viszonyba lép, és a forgatónak ez elleni jogait nyeri el.

4. Ingó zálog által biztosított váltó csődnyitás esetében nincs kötve a csődbírósághoz.

5. Váltóadós személye elleni végrehajtás sem jogi, sem czélszerűségi szempontból nem védelmezhető

IX. A nemzetgazdaság- és pénzügytanból.

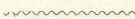
1. Smith rendszerének egyik lényeges hiánya, hogy a nemzetgazdaságot tulságos anyagias szempontból fogta föl, és azt mint ethikai és politikai egészet eléggé nem méltányolta.

2. Tévednek, kik a természetet termelési tényezőnek lenni tagadják.

3. A magántulajdon intézménye egyik alapja az összes emberi gazdaságkörnek és a kik azt megsemmisíteni akarják, az emberiség anyagi fejlődését aláássák.

4. Nem állithatni, hogy a polgárok adózási kötelessége és másrészt az állam adókövetési joga korlát nélküli és föltétlen.

5. A kincstárjegyi adósság arra látszik hivatva, hogy nem távol időben az állósított járadéki adósságok mellett az egyetlen lebegő adóssági formát képezze.

X. A politikából.

1. Nem gondolható államforma, mely minden népre nézve egyaránt alkalmazható volna.

2. Helyesen szervezett municipális rendszer az alkotmányos állam egyik főtámpontja.

3. Helytelenül fogják föl a modern államban mindinkább érvényre emelkedő jogegyenlőséget, kik azt absolute és anyagilag létesíthetőnek vélik.

4. Teljesen osztjuk Toqueville azon állítását, hogy az »administratio beleelegyedése a jogszolgáltatásba az embereket megrontja és oda vezeti, hogy szolgálkük és forradalmárok lesznek.«

5. A közrendészetnek még mindekkoráig is általában elterjedett helytelen értelmezése és kevésbe vétele első sorban a legközelebb lefolyt absolutistikus időszakosságainak tulajdonítandó.

XI. A statistikából.

1. Nem annyira a magas születési, mint inkább a mérsékelt halandósági arány tekinthető kedvező népese-
dési momentumnak.

2. Hazánkban a fiatal kor jóval emeltebb arányban szerepelvén az esketéseknél, mint Ausztriában, ezen körülmény épebb közgazdasági viszonyokra enged következtetni.

3. Morvaországnak köszéntermelésben való roppant emelkedése első sorban műipara kedvező fejlődéséből magyarázható.

4. Hazánk börgyártásának egyik lényeges hibája, hogy a cserzés nem az olcsóbb cserfahéjjal, hanem fűzfá-, bükkhéjjal vagy gubacscsal történik.

5. A jövedelemadó Ausztriában az egyedüli adónem mely progressivnek mondható.

XI. A. K...

1. K...
2. A. K...
3. A. K...
4. K...
5. K...
6. K...
7. K...
8. K...
9. K...
10. K...

